

Броварський ліцей №11
Броварської міської ради Броварського району Київської області
Адреса: 07400, м. Бровари, вул. М. Лагунової, 17-А

ПРОГРАМА - ПЕРЕДУМОВА
системи НАССР
щодо безпечного зберігання та використання
токсичних сполук і речовин

(ПП-9)

Лист ідентифікації статусу документа

	Посада	Підпис	Дата
ЗАТВЕРДЖЕНО	Директор	Ткачук І.О.	01.09.22
РОЗРОБЛЕНО	Заступник директора	Сліпкань С.В.	01.09.22

ІПІ 9	Редакція	Зміна	Сторінка	Сторінок
«Безпечне зберігання та використання токсичних сполук і речовин»	04-2020	09-2022	1	8

1. МЕТА ТА СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

- 1.1 Програма-передумови розроблена відповідно до потреб здійснення виробничої діяльності харчоблоку Броварський ліцей №11 та реалізації вимог стандартів НАССР.
- 1.2 Програма-передумови містить дані про миючі, миюче-дезінфікуючі та дезінфікуючі засоби (надалі – засоби), а також про порядок їх використання.
- 1.3 Положення програми-передумови є обов'язковими для ознайомлення та виконання співробітниками всіх структурних підрозділів Суб'єкта господарювання.
- 1.4 Локальну відповідальність за належне приготування та використання засобів, які використовуються в структурних підрозділах Суб'єкта господарювання, несуть керівники підрозділів.
- 1.5 Загальну відповідальність за процес санітарної обробки Суб'єкта господарювання покладено на керівника групи безпеки.

2. ТЕРМІНИ ТА ПРИЙНЯТІ СКОРОЧЕННЯ

Абревіатура/скорочення

Розшифровка

Суб'єкт господарювання	Броварський ліцей №11 Броварської міської ради Броварського району Київської області
ПП	Програма-передумова - базові умови і діяльність (що відносяться до безпеки харчових продуктів) необхідні для підтримки гігієни навколишнього середовища по всьому харчовому ланцюгу, прийнятною для виробництва, обігу та постачання безпечних кінцевих продуктів і безпечних харчових продуктів для вживання людиною
НАССР	Система аналізу ризиків і критичні контрольні точки (англійська абревіатура – Hazard Analysis and Critical Control Point)
Група безпеки харчових продуктів	Робоча група по розробці та забезпеченню функціонування системи управління безпеки харчових продуктів (група безпеки харчових продуктів)
ХП	Харчовий продукт
НЧ	Небезпечні чинники – біологічні, хімічні або фізичні речовини в харчовому продукті, або стан харчового продукту, який потенційно здатний спричинити негативний вплив на здоров'я
Б, Ф, Х	Біологічні, фізичні, хімічні небезпечні чинники

ПП 9	Редакція	Зміна	Сторінка	Сторінок
«Безпечне зберігання та використання токсичних сполук і речовин»	04-2020	09-2022	1	8

Засоби	Чистячі, миючі, дезінфікуючі засоби
Протокол (запис) -	документ, що містить отримані результати, або надає докази виконаних робіт.
Процедура приготування	встановлений спосіб приготування засобу.
Санітарна обробка	встановлення способу, кратності та методу обробки приміщень, обладнання, тощо

3. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ РОБІТ

3.1. Зберігання миюче-дезінфікуючих засобів

3.1.1. Для санітарної обробки використовують засоби, що дозволени у встановленому порядку для використання країнами Євросоюзу, а також уповноваженими органами державного нагляду.

3.1.2. Санітарну обробку обладнання та приміщень та застосування засобів проводять за розробленою та затвердженою встановленим порядком інструкцією. Санітарну обробку виконують згідно графіку.

3.1.3. Суб'єкт господарювання повинен мати незнижуваний запас (не менше, ніж на 2 місяці) засобів для обробки.

3.1.4. Зберігання цих засобів відбувається у спеціально відведеному темному місці, що добре вентилується, недосяжне для сторонніх осіб та опадів. Концентровані кислоти та луги (від 10% основної речовини), як сильнодіючі засоби, зберігають в певних шафах під замком. Концентровані засоби зберігають в тарі, виготовленій з матеріалів, що не піддаються корозії, що не роз'їдаються вмістом, що не викликають його розкладання, не утворюють з ними шкідливих сполук.

Розчини дезінфектантів на основі хлору та перекису водню зберігають у щільно закритих ємностях в темному і прохолодному місці.

Ємності для збереження перекису водню повинні мати корки, які забезпечують вільний вихід газу. Поліетиленові бочки повинні мати подібні корки.

Порошкоподібні технічні миючі засоби (наприклад, сода), а також дезінфікуючі засоби на основі четвертинно-амонієвих сполук та хлорвмісних відносяться до негорючих речовин, їх розчини повинні готуватися в приміщеннях, які обладнані ефективною місцевою механічною витяжною вентиляцією.

Параметри повітряної середовища повинні відповідати вимогам «Санітарних норм мікроклімату виробничих приміщень». Збереження засобів відбувається лише в стандартному пакуванні підприємства-виробника. Відповідальні за збереження та приготування розчинів назначаються наказом директора після проходження відповідного інструктажу. Контроль за збереженням засобів здійснює заступник голови групи НАССР.

3.2. Приготування робочих розчинів та їх використання

3.2.1. В приміщенні приготування засобів розміщують затверджені на Суб'єкті господарювання інструкції по виготовленню концентрованих та

ПП 9	Редакція	Зміна	Сторінка	Сторінок
«Безпечно зберігання та використання токсичних сполук і речовин»	04-2020	09-2022	2	8

робочих розчинів, та порядок санітарної обробки обладнання, а також інструкції по безпечній експлуатації мийного обладнання. В цьому приміщенні повинна бути аптечка.

3.2.2. Для виготовлення засобів, а також для полоскання використовують водогінну воду, яка відповідає вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною». Гарячими розчинами вважають розчини з температурою 60 -90 ° С, теплими 25 – 40 ° С та холодними 18 – 20 ° С.

3.2.3. Санітарну обробку виконують в наступному порядку, певним миючим засобом.

Миючий засіб – це один з продуктів побутової хімії, призначений для очищення забрудненої поверхні. Найважливішим його компонентом є поверхнево-активна речовина, вона може складатися з різних хімічних сполук, деякі з яких дуже небезпечні для здоров'я людини.

Негативний вплив на організм помічається не відразу, такі речовини можуть накопичуватися в органах, перш ніж проявити себе. Тому складу сучасних миючих засобів приділяється велика увага: там можуть бути присутні й пом'якшувачі, окислювачі, консерванти, хлор, аміак і інше. Зараз багато установ, так чи інакше пов'язані з виробництвом або споживанням їжі, все більше віддають перевагу більш простим засобам для миття посуду, тари або котлів, таким як мило, кальцинована сода та інші лужні засоби.

Мийні та дезінфекційні засоби повинні бути ефективними для застосування у визначених специфічних умовах, але не повинні становити загрозу безпечності харчовим продуктам за умови їх належного використання.

Склад і процентний вміст хімічних речовин в тому чи іншому продукті побутової хімії та спеціальних засобах для дезінфекцій будуть відрізнятися в залежності від характеру їх застосування. Засоби для миття посуду і дезінфекції приміщення виконують різні функції, тому і вимоги, що пред'являються будуть відрізнятися.

Використання мийних засобів у закладах освіти регламентовано Інструкцією з організації харчування дітей у дошкільних навчальних закладах, затвердженою наказом Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства освіти і науки України від 17.04.2006 № 298/227.

Дозволяється використовувати засоби, що мають позитивний висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи (галузь застосування – для закладів освіти). Дезінфекційні засоби, що використовуються у дошкільному навчальному закладі, повинні бути зареєстровані відповідно до вимог Порядку державної реєстрації (перереєстрації) дезінфекційних засобів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 липня 2006 року № 908.

Гігієнічні вимоги до мийних засобів:

- ✓ дозволений миючий засіб,
- ✓ сприяє легкій змочуваності поверхні,
- ✓ володіє високою миючою здатністю, по можливості пом'якшує воду;

ПП 9	Редакція	Зміна	Сторінка	Сторінок
«Безпечно зберігання та використання токсичних сполук і речовин»	04-2020	09-2022	3	8

- ✓ не викликає алергічних реакцій у людини;
- ✓ не псує обладнання (тобто викликати появу іржі).
- ✓ повинен відмінно справлятися з будь-яким видом забруднень.

На харчоблоці закладу освіти для миття обладнання приміщень поруч із миючими засобами, які дозволені до використання, використовують в розчин кальцинованої соди. Кальцинована сода у водних розчинах розкладається з утворенням їдкого лугу і гідрокарбонату, які мають здатність омилювати забруднену поверхню і руйнувати білкові залишки, тому вона є поширеним миючим засобом. Для ручного миття рекомендується використовувати підігрітий до 50...60 °С 0,5 %-ний розчин кальцинованої соди. Інвентар краще замочувати розчином, підігрітим до 70...80 °С.

Вимоги до дезінфікуючих засобів

- ✓ дозволений дезінфікуючий засіб,
- ✓ знезараження будь-якої поверхні,

Ефективність обробки дезінфікуючими засобами залежить від вмісту в них активної речовини, тривалості дії та температури розчину.

Хлорвміщуючі дезінфікуючі препарати з підвищеною температурою розчинів справлять корозійну дію на метал. Тому їх слід застосовувати при температурі, не вищій за 45...50 °С.

Нержавіюча сталь і гума, що застосовуються в обладнанні, мало піддаються корозії від дії хлорвміщуючих дезінфікуючих засобів. Четвертинні амонійні сполуки не чинять корозійної дії на метал, дерево, пластик, бетон, гуму, але при температурі, вищій за 45...50 °С, їх токсичність підвищується. Тому температура робочих розчинів не повинна перевищувати 45 °С.

Застосовують ручний та механізований способи санітарної обробки. Ручний спосіб мийки полягає в обробці з використанням миючого розчину поверхні або частин обладнання, а також тари, інвентаря та приміщень за допомогою знарядь (щітки, йорши). Ручний спосіб дезінфекції полягає в зрошенні поверхні робочим розчином або зануренні дрібного обладнання в дезрозчин з певною експозицією.

- механічна очистка поверхні, що обробляється, від залишків сировини та забруднень; використовують теплу воду, яку спускають в каналізацію через жироловки;
- мийка з використанням миючих засобів;
- мийка з застосуванням дезінфікуючих засобів.

Незалежно від систематичного застосування миюче-дезінфікуючих засобів проводять профілактичну обробку. Вимушену дезінфекцію проводять при виявленні патогенної мікрофлори.

3.2.4. Розчини їдкого натра не допустимо використовувати для мийки та дезінфекції виробів з алюмінію та його сплавів, та виробів з тканин; розчини хлорвмісних препаратів не допустимо застосовувати для дезінфекції цинкових поверхонь внаслідок їх корозійних властивостей. Відпрацьовані лужні та кислотні розчини перед вкиданням в каналізацію нейтралізують у спеціальній

ПП 9	Редакція	Зміна	Сторінка	Сторінок
«Безпечне зберігання та використання токсичних сполук і речовин»	04-2020	09-2022	4	8

ємності. При цьому здійснюють контроль рН розчинів за допомогою індикаторного паперу або спеціальних приладів. При нейтральному значенні рН суміш відпрацьованого матеріалу спрямовують на викидання в каналізацію. При рН вище чи нижче нейтрального значення спочатку виявляють методом титрування лужність (кислотність) суміші розчинів та в залежності від отриманого результату вносять в ємність для змішування розрахункову кількість кислоти (луга) для нейтралізації. Після мийки та профілактичної дезінфекції обладнання ретельно промивають водою до повного видалення миючих та дезінфікуючих засобів. Контроль на остаточну лужність аео кислотність при ополіскуванні обладнання, інвентаря і тари від залишків миючих / дезінфікуючих засобів проводять за допомогою універсального індикаторного паперу.

3.2.5. Санітарну обробку обладнання, трубогонів, інвентаря, тари проводить персонал не молодше 18 років, що пройшов техніку безпеки та навчання по виготовленню розчинів, дезінфекції, утилізації відпрацьованого матеріалу. Дані про приготування розчинів та обробки записуються у певні журнали (Ж-03). До журналів прикладаються офіційні інструкції із застосування препаратів.

Допустимо миття та знезараження об'єктів, що контактують з продукцією за наступною схемою: обробка перекисом водню + подальше кварцування промисловим ультрафіолетовим опромінювачем.

3.3. Видача миючих та дезінфікуючих засобів

Контроль приготування та видачі миюче-дезінфікуючих засобів здійснює *відповідальна особа – медична сестра*. Контроль стану об'єкту, що оброблявся, здійснює - заступник голови групи НАССР.

ПП 9	Редакція		Зміна	Сторінка	Сторінок
«Безпечне зберігання та використання токсичних сполук і речовин»	04-2020		09-2022	5	8

Ризики, які можуть виникнути при використанні токсичних речовин та сполук

Найменування небезпечного фактору	Ймовірність виникнення небезпечного фактору	Тяжкість наслідків небезпечного фактору		
		Ніякого впливу на здоров'я людини	Легке ураження – нездужання протягом 1 дня	Ураження середньої тяжкості – втрата працездатності на 1 тиждень
Алергічна реакція у працівника	Майже неможливо (1 раз на рік) 2 бали	1 бал	2 бали 4 можна ігнорувати	3 бали 4 бали
Не дотримання концентрації розчинів дезінфікуючих засобів	Майже неможливо (1 раз на рік) 2 бали	2 можна ігнорувати		
Засіб без етикетки	Майже неможливо (1 раз на рік) 2 бали	2 можна ігнорувати		
Не забезпечені засобами індивідуального захисту	Майже неможливо (1 раз на рік) 2 бали			6 допустимий
Невелика кількість токсичних речовин та сполук залишається на посуді	Майже неможливо (1 раз на рік) 2 бали		4 можна ігнорувати	
Потрапляння токсичних речовин та сполук на продукти харчування	Майже неможливо (1 раз на рік) 2 бали			6 допустимий